

พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสากลของอาจารย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน*

The Development Training Course for Enhancing International Competencies of Ramkhamhaeng University Lecturers in ASEAN Socio-Cultural Community Readiness*

บทความวิจัย

ชมสุภัค ครูทกะ**

Chomsupak Cruthaka, R.N., H.R.D., Ph.D.**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะสากลของอาจารย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด รอบที่ 2 เป็น แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คัดเลือกสมรรถนะสากลของอาจารย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยพิจารณาจากคำมัธยฐานตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป และนำเครื่องมือดังกล่าวไปสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งวิชาการ จำนวน 271 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ผลที่ได้จากการศึกษาสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน ประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง และประชุมเพื่อวิพากษ์หลักสูตร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร ด้านสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ ด้านทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และด้านทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.13$, $\bar{X} = 4.12$, $\bar{X} = 3.89$, $\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับ มากถึงมากที่สุด และมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและมีความสอดคล้องกันเกือบทุกองค์ประกอบ ยกเว้นข้อจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กับการวัดและประเมินผล ของหน่วยอบรมที่ 3 ทักษะภาษาอังกฤษ และข้อกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมกับสื่อประกอบการอบรม ของหน่วยอบรมที่ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร

คำสำคัญ : ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน, สมรรถนะสากล, หลักสูตรฝึกอบรม

Corresponding Author: *ได้รับทุนสนับสนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะพัฒนาศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: fonehrd@yahoo.com

Abstract

In this research inquiry, the researcher investigates (1) Study opinion of international competencies of selected Ramkhamhaeng University (RU) Lecturers for ASEAN socio-cultural community readiness. (2) The training curriculum development to be used in improving and augmenting the international competencies of the lecturers under investigation. The research inquiry was divided into two phases. Phase One, the researcher studied expert opinions from ten experts. In this connection, the eliciting of expert opinion was conducted in two rounds. The first round involved an open-ended questionnaire. The second round involved a five-rating scale questionnaire. The competencies selected were those in the high median range. And the researcher conducted a survey of opinions regarding appropriate international standards for the RU lecturers under study. Using a sample population consisting of 271 RU lecturers. Using techniques of descriptive statistics, the researcher subsequently analyzed the data collected in terms of mean and standard deviation. Phase Two, the researcher was constructed so as to be in consonance with the results of the study of the international competencies of the RU lecturers. The outline of the curriculum developed was evaluated by eight experts for appropriateness and internal coherence. The experts held meetings to critique the curriculum. Findings are as follows:

1. These RU lecturers exhibited levels of opinions regarding international competencies in an overall picture and in all aspects at high level in the use of information technology for retrieval and communication; professional standards; English skills; intercultural learning; and interpersonal skills ($\bar{X} = 4.13$, $\bar{X} = 4.12$, $\bar{X} = 3.89$, $\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.82$ respectively).

2. In the opinion of the experts, the construction of the researcher's training curriculum to foster international competencies of RU lecturers for ASEAN socio-cultural community readiness was found to be appropriate at high to the highest level in respect to problems, necessities and major objectives. In addition, the curriculum was found to match the needs of society. Experts also saw that the components of the curriculum were appropriate at high to the highest level and coherent in respect to almost all components. Exceptions were the item concerning behavioral objective and measurement and evaluation for Training Unit 3 on English skills and the item regarding activities and training methods and training media regarding Training Unit 5 on the use of information technology for retrieval and communication.

Keywords: ASEAN socio-cultural community, international competencies, training course

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษายุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ประเด็นที่สำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล กำหนดกลยุทธ์ การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้งานได้ พัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบวิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา

เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน โดยกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล และมาตรการเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และทิศทางของอาเซียน ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสองภาษา และส่งเสริมการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และในยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน โดยกำหนดกลยุทธ์พัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน และส่งเสริมให้อาจารย์

ในสถาบันอุดมศึกษาไทยไปสอนวิจัย ให้บริการวิชาการ ทำนุบำรุง และธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมแก่สถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) และจากการศึกษางานวิจัยของสมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล (2552) เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาประเทศไทยก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 พบว่าการจัดการศึกษายังมีครูเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เฉพาะที่ครูป้อนให้ ข้อมูลข่าวสารมากมาย ครูไม่สามารถรับรู้ได้ทั้งหมด นักเรียนสามารถหาข้อมูลเองได้ ดังนั้นถ้าไม่รู้วิธีการได้มาของข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่รู้วิธีการกลั่นกรอง ไม่รู้จักกระบวนการในการสร้างความรู้ และไม่รู้จักการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ก็จะทำให้การเรียนการสอนไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร และล้าหลังไม่ทันกาลกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชาผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม สร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยจัดการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียน และการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสื่อสารทางไกล รวมทั้งการศึกษาด้วยตนเอง จากนโยบายและแผนอุดมศึกษาไทยส่งผลกระทบต่อการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นการศึกษามุ่งแก้ปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมุ่งบุคลากรกลุ่มอาจารย์เนื่องจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมและการทำวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ผลการวิจัยจะสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ในการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ด้านสมรรถนะสากล ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสังเคราะห์หัวข้อที่ได้จากการศึกษากรอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน บทวิเคราะห์ วิพากษ์จากนักวิชาการ ผู้วิจัยสังเคราะห์กรอบสมรรถนะสากลของอาจารย์ ประกอบด้วย (1) ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นความสามารถในการสื่อความหมายในบริบทที่แตกต่างกันทั้งสังคมและวัฒนธรรม (2) ทักษะภาษาอังกฤษ เป็นนโยบายหลักของความร่วมมือประชาคมอาเซียนที่เสนอให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในการสื่อความหมายในกลุ่มประเทศอาเซียน และ

ส่งเสริมให้มีหลักสูตรนานาชาติเกิดขึ้น (3) การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม อาจารย์จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ส่งเสริมให้เรียนรู้ในบทบาททางสังคมต่างวัฒนธรรม สร้างความเอื้ออาทร และจิตสำนึกในการธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรม (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้น และการสื่อสาร เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน การศึกษา การพัฒนา และการติดต่อสื่อสารร่วมกันและ (5) สมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพปรับหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไปเพื่อการยอมรับและได้รับความไว้วางใจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ชมสุภักดิ์ ครุฑกะ, 2554)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research & development) โดยดำเนินการวิจัย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตร โดยศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ทำการศึกษา 2 รอบ รอบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันคำตอบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มจากคำสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 สำนวญความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชากร คืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งวิชาการ จำนวน 792 คน ข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2555 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วนจำแนกตามคณะที่ปฏิบัติงาน 10 คณะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 266 คน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 275 คน

ส่วนที่ 2 เป็นการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยมี

องค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร คือ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหน่วยอบรมประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา กิจกรรมและวิธีการอบรม สื่อประกอบการอบรม และการวัดและประเมินผล โดยบูรณาการเนื้อหาขีดความสามารถเฉพาะผู้เรียนเป็นหลัก การจัดกิจกรรมและวิธีการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้ e-learning, Edutainment และการฝึกปฏิบัติเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน ประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง และประชุมเพื่อวิพากษ์หลักสูตร จากนั้นจึงนำข้อมูลจากการประเมินโครงร่างหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เครื่องมือการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุด มีดังนี้

ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 11 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วปรับแก้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ก่อนนำไปสัมภาษณ์ ในการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดกลุ่มสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 10 คน ตรวจสอบความตรงเนื้อหา โดยให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่จำเป็นมากที่สุด พร้อมทั้งให้คำแนะนำการปรับแก้สำนวน ภาษา หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ได้รับมาวิเคราะห์หาคำมีchyฐาน และส่วนเบี่ยงเบนระหว่างควอไทล์ และปรับปรุงภาษา และเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นการยืนยันคำตอบจากความคิดเห็นที่ผ่านการถามย้ำ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสตรวจสอบคำตอบของตนเอง จึงเป็นการหาความเที่ยงแบบการตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูล และการยืนยันในการจัดกลุ่มคำ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร่างเป็นข้อคำถามมี 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และคำถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 78 ข้อ ครอบคลุมสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 ด้าน ได้แก่ (1) ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จำนวน 14 ข้อ (2) ทักษะภาษาอังกฤษ จำนวน 12 ข้อ (3) การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 15 ข้อ (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร จำนวน 17 ข้อ และ (5) สมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ จำนวน 20 ข้อ

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและแบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของโครงร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย หน่วยอบรม เนื้อหา กิจกรรม และวิธีการอบรม สื่อประกอบการอบรม การวัดและประเมินผล นำมากำหนดประเด็นการประเมินแล้วเขียนเป็นข้อคำถาม เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ (Item of Objective congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC >.50

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีแต่ละคณะเพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากอาจารย์ในแต่ละคณะ และนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลฯ ไปแจกกับอาจารย์ด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือกับหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะ เลขานุการภาค และ/หรือเจ้าหน้าที่ธุรการของคณะช่วยแจกและรับกลับคืนมาจำนวน 271 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.55 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะสากลที่จำเป็นสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ทักษะภาษาอังกฤษ การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร และสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ มีค่ามัธยฐาน (Mdn) ตั้งแต่ 3.50 - 4.83 ซึ่งอยู่ในระดับความจำเป็นมากถึงมากที่สุด และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าตั้งแต่ 0.25 - 1.34

2. อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลที่จำเป็นของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.13) ด้านสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.12) ด้านทักษะภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = 3.89) ด้านการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.83) และด้านทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 3.82)

3. ผลการศึกษากการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร โดยการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.13 - 4.50 นั่นคือ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าทุกองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความเหมาะสม
1. สภาพปัญหา และความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรม มีเหตุผลสมควรที่จะสร้างหลักสูตร	4.50	0.53	มากที่สุด
2. ปัญหาสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม	4.38	0.52	มาก
3. ความเหมาะสมกับแนวทางในการแก้ปัญหา	4.38	0.52	มาก
4. ความเหมาะสมของความเป็นไปได้ในแนวทางแก้ปัญหา	4.13	0.64	มาก
5. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.38	0.74	มาก
6. จุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.38	0.52	มาก
7. ความเหมาะสมของความเป็นไปได้ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย	4.13	0.84	มาก
8. หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสากล	4.25	0.46	มาก
9. หน่วยฝึกอบรมที่ 1 ประชาคมอาเซียนกับบทบาททางการศึกษาในสังคมไทย	4.31	0.69	มาก
10. หน่วยฝึกอบรมที่ 2 ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล	4.25	0.64	มาก
11. หน่วยฝึกอบรมที่ 3 ทักษะภาษาอังกฤษ	4.25	0.68	มาก
12. หน่วยฝึกอบรมที่ 4 การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	4.31	0.80	มาก
13. หน่วยฝึกอบรมที่ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร	4.26	0.70	มาก
14. หน่วยฝึกอบรมที่ 6 สมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ	4.33	0.77	มาก
เฉลี่ยโดยภาพรวม	4.30	0.51	มาก

4. ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกือบทุกองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 - 1.0 ยกเว้นหน่วยย่อยที่ 3 ทักษะภาษาอังกฤษ ข้อจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล และหน่วยย่อยที่ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อการสืบค้นและการสื่อสาร ข้อกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมกับสื่อประกอบการอบรม และข้อจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน

5. ผลการตรวจสอบและวิพากษ์หลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ข้อคิดเห็นที่ควรนำมาปรับปรุงหลักสูตร

ได้แก่ หลักการของหลักสูตรที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้ผู้ใหญ่ กับ การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ e-Learning และ Edutainment ควรพิจารณาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพิ่มพฤติกรรมความสามารถหรือ ทักษะมากขึ้นโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยี เนื้อหาของหลักสูตรควรเพิ่มเติมเนื้อหาความสำคัญของ ประชาคมอาเซียน และบทบาททางการศึกษาของสังคมไทย ในอนาคต ควรเพิ่มระยะเวลาฝึกอบรมทักษะภาษาอังกฤษให้ นำไปใช้ได้จริง การใช้เทคโนโลยีพื้นฐาน เพิ่มทักษะการเขียน โครงร่างวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน ควรมีการศึกษาดูงานในประเทศไทย และประเทศอาเซียน และควรมีการวัดผลการเรียนรู้ 2 ระยะ คือเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมกับการวัดความคงทนหลังกลับไป ปฏิบัติงาน 3 เดือน

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง ร่างหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสากลสำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยออกแบบหลักสูตรประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ประชาคมอาเซียน กับบทบาททางการศึกษาในสังคมไทย หน่วยที่ 2 การเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม หน่วยที่ 3 ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่าง บุคคล หน่วยที่ 4 ทักษะภาษาอังกฤษ หน่วยที่ 5 การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้น และการสื่อสาร หน่วยที่ 6 สมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ ในแต่ละหน่วยการอบรมประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และแผนการอบรมที่กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมตาม ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระและกิจกรรมการอบรม ของแต่ละหน่วยอบรม และการวัดประเมินทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติ ใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 147 ชั่วโมง จำนวน 21 วัน

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้ภาษาอังกฤษที่สื่อความหมายกันในสังคมวัฒนธรรมอาเซียนได้อย่างเข้าใจ ข้อสามารถเลือกใช้ช่องทางในการติดต่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสังคมวัฒนธรรมอาเซียน เช่น การใช้โทรศัพท์ การส่งข้อมูลข่าวสารทาง E-mail และข้อสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้ภาษาไทยที่สื่อความหมายกันในสังคมวัฒนธรรมอาเซียนได้อย่างเข้าใจ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำเป็นต้องสื่อความหมายในหลายลักษณะ ได้แก่ การเขียน การอ่าน การพูด การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมาย ในบทบาททางการสอน การวิจัย การเขียนหนังสือ หรือตำรา และการให้บริการวิชาการ ทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับอาจารย์ เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้เรียน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและในบริบทสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาจารย์ต้องเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมาย และอาจจะจำเป็นต้องใช้ภาษาท่าทางช่วยในการสื่อความหมาย รวมทั้งจำเป็นต้องเรียนรู้ลักษณะท่าทางของบุคคลอื่น ๆ ของชนชาติอาเซียน ในการแสดงออกถึงความรู้สึก และความ ต้องการเรื่องต่าง ๆ เพื่อลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน สอดคล้องกับณัฐพันธ์ เชนนันท์ (2551) ที่สรุปถึงการติดต่อสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้ส่งสาร (sender) และผู้รับสาร (receive) โดยการสื่อสารใช้ภาษาพูด การเขียน และการสื่อสารโดยไม่ใช้ภาษาพูด เช่น การแสดงสีหน้าและท่าทาง เป็นการสื่อความหมายได้อย่างหนึ่งที่บุคคลในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจได้ และสอดคล้องกับกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2556) ได้กล่าวถึงภาษาอังกฤษเป็นภาษาการทำงานของอาเซียน ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน และสอดคล้องกับโณมยง โต๊ะทอง (2554) ได้เสนอแนะจากผลการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาในประเทศไทย ระบุว่า สถาบันการศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตรและรายละเอียดรายวิชาให้ผู้เรียนมีความรู้

ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียนของแต่ละชาติ จัดทำรายวิชา ภาษาเพื่อนบ้าน ทำความรู้จักพฤติกรรมทางสังคม ทั้งในสิ่งที่ควรปฏิบัติได้ และข้อห้าม ความเป็นมารยาทสากล สร้างความเข้าใจสภาพภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Selvi (2010) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของครู พบว่า สมรรถนะความสามารถด้านอารมณ์ และความสามารถในการสื่อสารที่ส่งผลต่อคุณค่าพฤติกรรม การสื่อสาร และสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ และการศึกษา

1.2 ด้านทักษะภาษาอังกฤษ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สามารถอ่านภาษาอังกฤษและจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง สามารถเขียนภาษาอังกฤษเป็นประโยคง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง และสามารถพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องมาจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำเป็นต้องใช้ทักษะภาษาอังกฤษในการอ่าน การเขียน และการพูดเพื่อนำมาใช้ในการสอน การวิจัย และการให้บริการวิชาการ การนำเสนอผลงานและการศึกษาค้นคว้าทั้งในตำราและการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร เมื่อประเทศไทยต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการรักษาความมั่นคงในระดับภูมิภาคอาเซียน อาจารย์จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และการใช้ภาษาอังกฤษต้องสามารถฟังสำเนียงของบุคคลที่ต่างชาติต่างภาษาได้อย่างเข้าใจ รวมถึงการพูดที่สามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจความหมายได้ ตลอดจนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ โดยส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนภาษาอังกฤษ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสองภาษา ได้แก่ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับวิจัยของโณมยง โต๊ะทอง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษาประเทศไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษของอาจารย์ ดังนี้ (1) ควรมีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ ในเบื้องต้นเริ่มวิชาที่สำคัญก่อน และ (2) สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายในการพัฒนาภาษาอังกฤษ

ให้อาจารย์ผู้สอนโดยจัดให้มีการอบรมพิเศษอย่างต่อเนื่อง และมีมาตรการในการติดตามอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamaruddin and Ibrahim (2011) ศึกษาเรื่อง การยกระดับสมรรถนะทางเทคนิคการสอนของอาจารย์ชาวมาเลเซียโดยการใช้โปรแกรมการพัฒนาอาชีพ พบว่าเทคนิคการสอนของอาจารย์จำเป็นต้องปรับปรุงภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการฟัง การพูดและการเขียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลวรา สุวรรณพิมล และมิเกลล่า เอ็ม มีนา (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในกรณีประเทศฟิลิปปินส์ พบว่า ประเทศฟิลิปปินส์มีการจัดการเรียนการสอนใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับอารีย์ ถิรศัตยาพิทักษ์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาประเทศเวียดนามและกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยในประเทศเวียดนามเห็นว่าสถาบันการศึกษา ควรมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา ระหว่างสถาบัน ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร

1.3 ด้านการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างในความเข้าใจของบุคคล เคารพในสิทธิมนุษยชนของคนในกลุ่มประเทศอาเซียนต้องให้เกียรติกัน ข้อสามารถเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างเกี่ยวกับความเชื่อของชนชาติสมาชิกอาเซียน ข้อความสามารถในการเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ลักษณะท่าทางเอกลักษณ์ และขนบธรรมเนียมการปฏิบัติของคนต่างวัฒนธรรม เช่น การใช้เท้า และการแต่งกายประจำชาติ และข้อสามารถเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างของชนชาติจากการแสวงหาฐานข้อมูลอาเซียน ทั้งนี้เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน โดยที่ให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงทำวิจัย นำเสนอผลงานวิชาการ รวมทั้งการศึกษาดูงานในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อให้อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน สอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) ได้กำหนด

มาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทย
ในประชาคมอาเซียน ได้แก่ ส่งเสริมการสร้าง والترนักร
ในเรื่องเอกลักษณ์ของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน และ
ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนและ
ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับอุดมศึกษา
และการวิจัยด้านอาเซียนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการ
พัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษา และสอดคล้อง
กับโณมยง โต๊ะทอง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ข้าม
วัฒนธรรมผ่านหลักสูตรการท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนกรณีศึกษาประเทศไทย เสนอแนะว่าสถาบันการศึกษา
ควรเน้นการสร้างความรู้และความตระหนักในมรดก
วัฒนธรรมร่วม ซึ่งจะก่อให้เกิดความรัก และรำลึกความเป็น
อดีตร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม
จะมีมรดกร่วมในอนุภูมิภาคด้านศิลปะการแสดง (รามเกียรติ์)
ศิลปะหัตถกรรมพื้นเมือง (ผ้าทอ) ด้านประเพณี (สงกรานต์
ลอยกระทง) ด้านพิธีกรรม (การสืบทอดแม่น้ำโขง ไทย-ลาว)

1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
สืบค้น และการสื่อสาร อาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน เช่น การใช้ VDO,
Power point ประกอบการสอน ข้อสามารถนำเทคโนโลยี
มาใช้ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย
และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และข้อสามารถใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการสื่อสารในสังคมอาเซียนออนไลน์ ทั้งนี้เนื่อง
มาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา
จึงมีนโยบายให้อาจารย์จัดการศึกษาและการจัดการเรียนโดย
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ
การศึกษาทางไกล การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(e-Learning) และมีนโยบายให้พัฒนาตำรา/หนังสือเป็น
e-Book เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา
ซึ่งนับว่ามหาวิทยาลัยพยายามผลักดันให้อาจารย์ใช้เทคโนโลยี
ในการจัดการเรียนการสอน การสืบค้นฐานมูลและพัฒนาการ
วิจัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ
วิไล ตั้งจิตสมคิด (2554) กล่าวถึงบทบาทของครู อาจารย์
จำเป็นต้องมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เกี่ยวกับความ
สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ที่ดี และสามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อ

ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับวิไล จีระแพทย์
(2544) ที่กล่าวถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร
ได้แก่ การประชุมทางไกล การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ช่วย
ให้เกิดความเชื่อมโยงโดยข้อมูลและสร้างความรู้ ความเข้าใจ
ในเครือข่าย บริการค้นหาข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต
สอดคล้องกับอารีย์ อิศัทยาพิทักษ์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ
การบูรณาการเรียนรู้อย่างวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการ
ท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา
ประเทศเวียดนามและกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัย
ในประเทศเวียดนามเห็นว่ามหาวิทยาลัยในอาเซียนควรมีการ
จัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทางไกล

1.5 ด้านมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น
เกี่ยวกับสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก
ได้แก่ ข้อมีคุณลักษณะของความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
และประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ข้อสามารถ
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ในการธำรงรักษาขนบธรรมเนียม
ประเพณีไทย เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในสังคมอาเซียน
มีจิตสำนึกของการช่วยเหลือและแบ่งปันองค์ความรู้ทางวิชาการ
ทั้งสังคมไทยและสังคมอาเซียน และมีความรู้ และเข้าใจความ
แตกต่างระหว่างบุคคล อดทนและอดกลั้นต่อการเป็นผู้ให้ความรู้
ความเมตตาผู้เรียนต่างภาษาและวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องมาจาก
อาจารย์ มีหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัย
การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและ
วัฒนธรรมของสังคมไทย ดังนั้นอาจารย์ที่จะมาสอนหนังสือ
ในมหาวิทยาลัยได้ต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและ
คุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ที่กำหนดไว้ โดยมหาวิทยาลัยจัดปฐมนิเทศและอบรมอาจารย์ใหม่
ทุกปีเพื่อให้อาจารย์มหาวิทยาลัยมีทัศนคติ และคุณลักษณะที่ดี
ต่อความเป็นครูและปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมีมาตรฐานและ
จรรยาบรรณวิชาชีพ สอดคล้องกับวิไล ตั้งจิตสมคิด (2554)
ที่สรุปคุณลักษณะของครูอาจารย์ที่ดี ได้แก่ อาจารย์ต้องมีความรู้
ในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้ง แม่นยำเนื้อหา ต้องมีอารมณ์ขัน
สอนได้สนุกสนานไม่น่าเบื่อต้องมีความเมตตา และมีความมั่นใจ
ในการสอน สอนด้วยความรักและเมตตาต่อนักเรียน ไม่เข้มขู่บังคับ
กรโงก ต้องมีความอดทนและอดกลั้นต่อความไม่รู้ของนักเรียน
ต้องมีความเข้าใจในพัฒนาการและความสนใจของนักเรียน

และต้องรู้จักยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโณมยง โต๊ะทอง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตร การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา ประเทศไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยว่ากระทรวง ศึกษาธิการ ควรสร้างกลไกทางการศึกษา เพื่อผลักดันให้เกิดการ สร้างองค์ความรู้อาเซียน พัฒนาคนให้มีทักษะมาตรฐานเป็น ที่ยอมรับ รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักงานคณะ กรรมการการอุดมศึกษา ควรได้กำหนดหลักการเพื่อการเป็น หลักสูตรมาตรฐานอาเซียน ทั้งด้านมาตรฐานวิชาการ มาตรฐาน วิชาชีพ และมาตรฐานอาเซียน ด้านอาจารย์ผู้สอนต้องพัฒนา ความรู้ ความสามารถทั้งด้านการสอนและเนื้อหาวิชา

2. ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันเกือบทุกองค์ประกอบของโครงร่าง หลักสูตร ยกเว้นหน่วยอบรมที่ 3 ทักษะภาษาอังกฤษ ข้อจุด มุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและประเมินผล และหน่วย อบรมที่ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นและ การสื่อสาร ข้อกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมกับสื่อประกอบการ อบรม และข้อจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัด และประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยออกแบบหลักสูตรที่ได้มาจากการ สำนักรวความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญสรุปคำสัมภาษณ์ และสำรัว ความคิดเห็นกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการ สะท้อนให้เห็นว่าความต้องการสมรรถนะสากลในมุมมอง ผู้บริหาร กับมุมมองผู้ปฏิบัติ มีความคิดเห็นเป็นไปในทาง เดียวกัน แล้วจึงออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดการพัฒนา หลักสูตร กำหนดเนื้อหาตามผลการสำรัว สร้างหลักสูตร ที่ประกอบด้วยสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตรไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler (1989) ที่กล่าวถึงการสร้าง และการพัฒนาหลักสูตรต้องประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดประสบการณ์การศึกษา และการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้ผู้เรียน และประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร นอกจากนี้ยังเป็นไปตามรูปแบบ หลักสูตรที่ประกอบด้วยหลักการ โครงสร้าง องค์ประกอบ หลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหา ประสบการณ์เรียน และการ ประเมินผลจากผลการประเมินที่ได้ทั้งด้านความเหมาะสม

และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร แสดงให้เห็นว่า โครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถนำไปทดลองใช้ได้อย่าง มีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ของผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ตามกระบวนการพัฒนา หลักสูตรของ Taba (1962); Tyler (1989); Saylor and Alexander (1981) โดยเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานเพื่อนำผลการศึกษามากำหนดเป็นโครงร่างหลักสูตร ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงตลอดจนมี การตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่าง หลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้โครงร่างหลักสูตรที่สมบูรณ์ก่อนนำ ไปทดลองใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสากล ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย สามารถจัดอบรมเป็น ช่วง ๆ ต่อ เดือน เช่น 3 วัน ต่อเดือน จบครบระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน แผนการฝึกอบรม (147 ชั่วโมง) เพื่อไม่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรม ละทิ้งการปฏิบัติหน้าที่มาเป็นระยะเวลานาน
2. สมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รมคำแหง ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถกำหนดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อม สู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนได้ แต่ควรมีการสำรัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลดังกล่าวจากอาจารย์ใน มหาวิทยาลัย เพื่อสรุปให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย แล้วจึงนำไปกำหนดเป็นสมรรถนะสากลของอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยของท่านต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ASEAN Mini book*. กรุงเทพมหานคร : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). 58 คำตอบ สู่ประชาคมอาเซียน 2558 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : กรมอาเซียน กระทรวงการ ต่างประเทศ.
- กุลวรา สุวรรณพิมล และมิเกลล่า เอ็ม มีนา. (2554). *การบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่าน หลักสูตรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม*

- เศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษาประเทศฟิลิปปินส์.
รายงานวิจัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ตและ
มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ สถาบันการท่องเที่ยว
แห่งเอเชีย.
- โณมยง โต้ะทอง. (2554). *การบูรณาการการเรียนรู้ข้าม
วัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่ม
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษาประเทศไทย.
รายงานวิจัยสมาคมนักวิชาการการท่องเที่ยวไทย.*
- ชมสุภักดิ์ ครุฑกะ. (2554). *ความต้องการในการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน. วารสาร
วิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์, 2(2) : 63-70.*
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). *พฤติกรรมองค์กร.
กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น.*
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2554). *ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร :
โอเดียนสโตร์.*
- วีณา จิระแพทย์. (2544). *สารสนเทศทางการพยาบาลและทาง
สุขภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*
- วรรณรัตน์ ศรีกนก. (2556). *การพัฒนารอบสมรรถนะของ
บุคลากร วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วารสาร
พยาบาลทหารบก. 14(3) : 151-158.*
- สมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล. (2552). *แผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อ
พัฒนาประเทศไทยก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนในปี ค.ศ. 2015. รายงานวิจัยสำนักงานคณะ
กรรมการเลือกตั้ง.*
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
(2552). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล.
กรุงเทพมหานคร : พรักหวานกราฟฟิค.*
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะ
กรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *ยุทธศาสตร์
อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร :
บางกอกบลิ๊ก.*
- อารีย์ อิศตยาพิทักษ์. (2554). *การบูรณาการการเรียนรู้ข้าม
วัฒนธรรมผ่านหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่ม
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษาประเทศ
เวียดนามและกัมพูชา. รายงานวิจัยคณะกรรมการบริการ
และการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- องค์อร ประจันเขตต์. (2556). *ประสบการณ์ของอาจารย์
พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกต่อการเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารพยาบาลทหารบก.
14(3) : 116-124.*
- Kamaruddin, W. N., & Ibrahim, M. S. (2011). Enhancing
Malaysian polytechnic technical lecturers'
competency through the identification
of professional development programs.
Procedia Social and Behavioral Sciences,
7(C): 446-454.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981).
*Curriculum planning for better teaching and
learning.* New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Selvi, K. (2010). Teachers' s competencies. Cultural
International Journal of Philosophy of
Culture Axiology, 7(1) : 167-175.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and
practice.* New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1989). *Basic principle of curriculum an
instruction.* Chicago: University of Chicago
Press.